

Lekcja 4



E-ZUS, czyli firma pod ręką

- ✓ Rejestracja firmy
- ✓ Zgłoszenie do ubezpieczeń
- ✓ Ulgi w płaceniu składek
- ✓ Rozliczenia z ZUS

Lekcja 4: E-ZUS, czyli firma pod ręką

- ✓ Rejestracja firmy
- ✓ Zgłoszenie do ubezpieczeń
- ✓ Ulgi w płaceniu składek
- ✓ Rozliczenia z ZUS



Lekcje z ZUS

Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Rejestracja działalności gospodarczej

1

Działalność gospodarczą zarejestrujesz w urzędzie gminy lub miasta. Możesz też wysłać elektronicznie wniosek o wpis do CEIDG. Zgłosisz się w ten sposób także jako płatnik składek. **Zrobisz to na jednym wniosku CEIDG-1.**

CEIDG to Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, czyli spis przedsiębiorców.



Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Zgłoszenie do ubezpieczeń

Przy rejestracji firmy w urzędzie gminy lub miasta (wraz z wnioskiem CEIDG-1) możesz też złożyć odpowiednie dokumenty i zgłosić:

2

- ✓ **siebie** do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego);
- ✓ **członków swojej rodziny** do ubezpieczenia zdrowotnego;
- ✓ **zatrudnione osoby**, m.in. pracowników, zleceniobiorców, osoby współpracujące, do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego albo tylko do ubezpieczenia zdrowotnego;
- ✓ **członków rodziny zatrudnionych osób** do ubezpieczenia zdrowotnego.

Możesz to również zrobić bezpośrednio w placówce ZUS, listownie albo elektronicznie (przez program Płatnik lub aplikację e-Płatnik).

Lekcja 4

Lekcje z 2018

Obowiązkowe ubezpieczenia przedsiębiorcy

3

✓ ubezpieczenia społeczne:

- emerytalne,
- rentowe,
- wypadkowe;

✓ ubezpieczenie zdrowotne.



Lekcja 4

Lekcje z 2018

Dobrowolne ubezpieczenie przedsiębiorcy

4

Jeśli przystąpisz do **ubezpieczenia chorobowego**, będziesz mógł korzystać ze świadczeń w razie choroby i macierzyństwa.

Musisz jednak opłacać składki w terminie.



Lekcja 4

Lekcje z 2018

Składki przedsiębiorcy

5

Składki na ubezpieczenia społeczne będziesz naliczać za siebie od **60% przeciętnego wynagrodzenia**.

Jeśli jednak spełnisz warunki określone w przepisach, możesz skorzystać z:

- ✓ ulgi na start;
- ✓ preferencyjnych składek;
- ✓ małego ZUS+.



Jeśli będziesz korzystać z ulg, musisz liczyć się z konsekwencjami – będziesz mieć niższe świadczenia z ubezpieczeń społecznych lub w ogóle ich nie dostaniesz.

Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Ulga na start

6

Możesz przez **6 miesięcy** od założenia firmy nie płacić składek na ubezpieczenia społeczne, jeśli:

- ✓ podejmiesz działalność gospodarczą po raz pierwszy albo ponownie po co najmniej 5 latach od ostatniego jej zawieszenia lub zakończenia;
- ✓ nie wykonujesz dla byłego pracodawcy tego, co robiłeś dla niego jako pracownik w tym lub w poprzednim roku.



Lekcja 4

Skutki korzystania z ulgi na start:

brak składek to brak świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Lekcje z ZUS

Preferencyjne składki

7

Gdy zaczniesz płacić składki na ubezpieczenia społeczne, możesz przez pierwsze **24 miesiące** obliczać je od niższej kwoty – **od 30% wynagrodzenia minimalnego**, jeśli:

- ✓ w ostatnich 5 latach przed założeniem firmy nie prowadziłeś innej działalności;
- ✓ Twoja firma nie będzie świadczyła Twojemu byłemu pracodawcy tego, co robiłeś dla niego jako pracownik w tym lub poprzednim roku.



Lekcja 4

Skutki płacenia preferencyjnych składek: **niższe składki to niższe świadczenia z ubezpieczeń społecznych.**

Lekcje z ZUS

Mały ZUS+

8

Możesz płacić niższe składki na ubezpieczenia społeczne – od podstawy ustalonej od Twojego dochodu za poprzedni rok – przez **36 miesięcy** w ciągu ostatnich 5 lat prowadzenia działalności.

Aby płacić mały ZUS+, musisz spełnić m.in. następujące warunki:

- ✓ Twoje przychody z działalności za ubiegły rok nie mogą przekroczyć **120 tys. zł**;
- ✓ w poprzednim roku kalendarzowym prowadziłeś działalność gospodarczą przez **co najmniej 60 dni**;
- ✓ nie wykonujesz dla byłego pracodawcy tego, co robiłeś dla niego jako pracownik w tym lub poprzednim roku.



Lekcja 4

Skutki korzystania z małego ZUS+: **niższe składki to niższe świadczenia z ubezpieczeń społecznych.**

Lekcje z 2019

Działalność nieewidencjonowana (nierejestrowana)

9

Jeśli prowadzisz drobną działalność nieewidencjonowaną (bez konieczności rejestracji w CEIDG), np. drobny handel lub usługi, nie jesteś objęty ubezpieczeniami społecznymi.



Lekcja 4

Skutki prowadzenia działalności nieewidencjonowanej:
brak składek to brak świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Lekcje z 2019

Minimalne kwoty składek przedsiębiorcy

10

	Standardowe składki	Preferencyjne składki
Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne	od 60% przeciętnego wynagrodzenia (w 2020 r. od 3136,20 zł)	od 30% minimalnego wynagrodzenia (w 2020 r. od 780 zł)
Łączna kwota składek na ubezpieczenia społeczne (z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym)	992,30 zł	246,80 zł

Ważne! Minimalna miesięczna **składka zdrowotna** jest jednakowa dla wszystkich przedsiębiorców i w 2020 r. wynosi **362,34 zł**.

Lekcja 4

Lekcje z 2019

Wyższe składki to wyższe świadczenia

11

Prawo określa minimalne kwoty, od których będziesz musiał naliczyć swoje składki jako przedsiębiorca.

Zawsze możesz zadeklarować wyższą kwotę. Im wyższe składki będziesz płacić, tym wyższe otrzymasz świadczenia, np. w razie choroby czy wypadku przy pracy.



Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Zgłoszenie osób zatrudnionych

12

Jeżeli zatrudnisz pracowników albo zleceniobiorców, to będziesz musiał w ciągu **7 dni** zgłosić ich do ubezpieczeń w ZUS.

Osoby zatrudnione możesz także zgłosić do ubezpieczeń wraz z wnioskiem CEIDG-1 (na dodatkowych formularzach).

Dokumenty możesz złożyć w urzędzie miasta lub gminy albo wystać elektronicznie.



Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Terminy opłacania składek i przekazywania dokumentów

13

Opłacasz składki i przekazujesz dokumenty za dany miesiąc w terminie do:

- ✓ **10 dnia** następnego miesiąca – jeśli opłacasz składki wyłącznie za siebie;
- ✓ **15 dnia** następnego miesiąca – jeśli opłacasz składki za siebie oraz za osobę współpracującą lub za innych zatrudnionych.



Lekcja 4

Lekcje z ZUS

Rozliczenia z ZUS

14

Jeśli będziesz rozliczać składki za **ponad 5 osób**, to dokumenty do ZUS będziesz obowiązkowo przekazywać w formie elektronicznej.

Będziesz mógł skorzystać z przygotowanego przez ZUS bezpłatnego programu **Płatnik** albo **ePłatnik**.



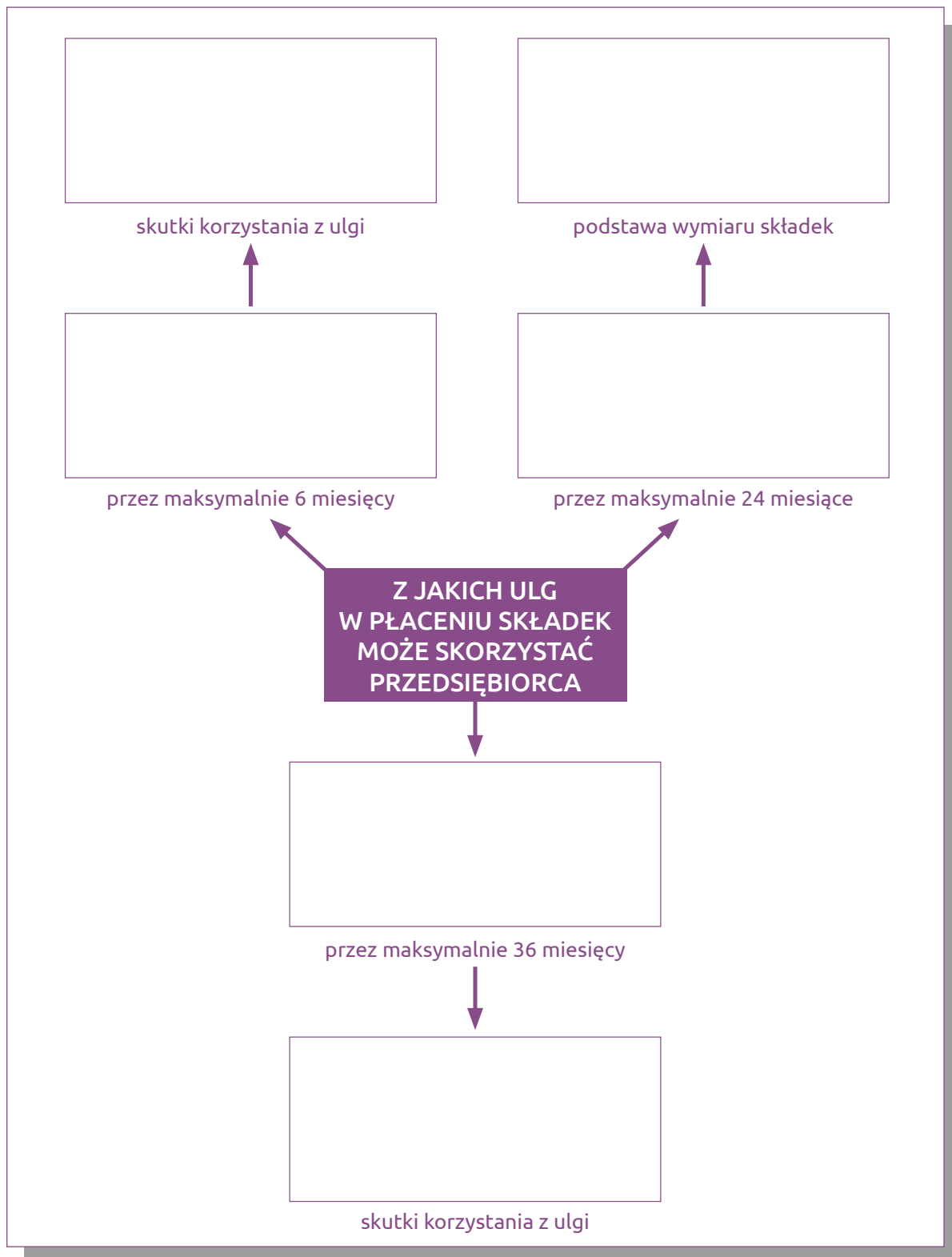
Lekcja 4



ĆWICZENIE – MAPA MYŚLI

57

Na podstawie wiadomości z lekcji wypisz informacje o ulgach dla przedsiębiorców. Skorzystaj z poniższej mapy myśli albo zrób to na dużym arkuszu papieru.





CZY WIESZ...

...JAKIE MASZ OBOWIĄZKI I PRAWA, GDY ROZPOCZYNASZ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

Rejestracja firmy

Swoją firmę zarejestrujesz w tzw. jednym okienku. Wystarczy, że złożysz w urzędzie gminy albo miasta (lub wyślesz przez internet) **jeden wniosek** – o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na formularzu CEIDG-1. W ten sposób zgłosisz jednocześnie swoją firmę:

- ✓ w gminie;
- ✓ w urzędzie skarbowym;
- ✓ w Głównym Urzędzie Statystycznym;
- ✓ w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.



Zgłoszenie do ubezpieczeń

Przy rejestracji w CEIDG możesz od razu zgłosić siebie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego). Możesz także zgłosić:

- ✓ osoby, które zatrudniłeś, np. pracowników, zleceniobiorców, osoby współpracujące – do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego lub tylko do ubezpieczenia zdrowotnego;
- ✓ członków swojej rodziny i członków rodzin osób, które zatrudniłeś – do ubezpieczenia zdrowotnego.

Dane z dokumentów, które złożysz w urzędzie gminy albo miasta lub dołączysz do wniosku elektronicznego, trafią także do ZUS.

WAŻNE!

Osoby współpracujące z Tobą przy prowadzeniu działalności to: małżonek, dzieci (własne, drugiego małżonka, przysposobione), rodzice, macocha i ojczym oraz osoby przysposabiające Cię, jeśli spełniają oba warunki:

- ✓ pozostają z Tobą we wspólnym gospodarstwie domowym;
- ✓ współpracują z Tobą przy prowadzeniu działalności.

Naliczanie składek

Jako przedsiębiorca będziesz podawał w dokumentach ubezpieczeniowych kwotę, od której będziesz co miesiąc obliczać za siebie składki na ubezpieczenia społeczne. Jest to tzw. **podstawa wymiaru składek**. Ta kwota musi wynosić **co najmniej 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** (w 2020 roku jest to 3136,20 zł). Jeśli jednak spełnisz warunki określone w przepisach, będziesz mógł skorzystać z następujących ulg w płaceniu składek:

- ✓ ulgi na start;
- ✓ preferencyjnych składek;
- ✓ małego ZUS+.

WAŻNE!

Aktualną wysokość minimalnej podstawy wymiaru składek i kwoty składek znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Baza wiedzy] > [Składki, wskaźniki, odsetki] > [Składki].

Ulga na start

Ulga na start zwalnia z płacenia składek na ubezpieczenia społeczne przez **6 miesięcy** kalendarzowych od podjęcia działalności gospodarczej. Warunki skorzystania z ulgi na start znajdziesz na slajdzie 6 (s. 54).

Musisz jednak wiedzieć, że jeśli skorzystasz z ulgi na start, nie będziesz w tym okresie objęty ubezpieczeniami społecznymi. Oznacza to, że gdy w tym czasie zachorujesz, będziesz opiekować się dzieckiem lub innym chorym członkiem rodziny albo urodzi Ci się dziecko, nie otrzymasz świadczeń z ubezpieczenia chorobowego: zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku opiekuńczego.

Dotyczy to także świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.



Preferencyjne składki

Gdy wykorzystasz ulgę na start przez **6 miesięcy** lub wcześniej z niej zrezygnujesz, będziesz mógł potem płacić preferencyjne składki. Możesz też płacić preferencyjne składki od razu po rozpoczęciu działalności. To Ty decydujesz, z jakiej ulgi i przez jaki okres korzystasz. Warunki płacenia preferencyjnych składek znajdziesz na slajdzie 7 (s. 54).

Twoja decyzja o skorzystaniu z preferencyjnych składek będzie miała wpływ na wysokość świadczeń, które przysługują z ubezpieczeń społecznych. Jeśli będziesz płacić składki od **30% minimalnego wynagrodzenia**, to od tej kwoty będzie obliczony m.in. Twój zasiłek chorobowy, macierzyński czy opiekuńczy.



Ulgę w płaceniu składek na ubezpieczenia społeczne

Rodzaj ulgi	Okres, przez jaki możesz korzystać z ulgi	Składki na ubezpieczenia społeczne		Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Składka na ubezpieczenie zdrowotne
ulga na start	maks. 6 miesięcy od kiedy rozpocznesz działalność	brak składek		brak świadczeń	
preferencyjne składki	maks. 24 miesiące od kiedy zaczniesz opłacać składki na ubezpieczenia społeczne	najniższa podstawa, od której obliczasz składki, to 30% minimalnego wynagrodzenia (w 2020 r. – 780 zł)	WAŻNE! możesz płacić wyższe składki, ale są limity: • podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe jest ograniczona w danym roku kalendarzowym (w 2020 r. – 156 810 zł)	ZUS obliczy świadczenie od kwoty, od której opłacasz składki	minimalna składka w 2020 r. to 362,34 zł (obliczona od 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia)
mały ZUS+	maks. 36 miesięcy w ciągu ostatnich 5 lat prowadzenia działalności	• podstawa ustalona od wysokości dochodu z działalności gospodarczej • podstawa mieści się między 30% minimalnego wynagrodzenia (w 2020 r. – 780 zł) a 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego (w 2020 r. – 3136,20 zł)	• podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe jest ograniczona w danym miesiącu (od stycznia do grudnia 2020 r. – 13 067,50 zł)		

Niższe składki na ubezpieczenia społeczne – **od podstawy ustalonej od Twojego dochodu** – będziesz mógł płacić także wtedy, gdy wykorzystasz ulgę na start i preferencyjne składki. Z małego ZUS+ nie będziesz jednak mógł skorzystać od pierwszego dnia, w którym rozpoczniesz działalność, bo jednym z warunków tej ulgi jest prowadzenie działalności przez co najmniej 60 dni w poprzednim roku kalendarzowym. Pozostałe warunki znajdziesz na slajdzie 8 (s. 54).



Podstawa, od której będziesz płacić składki, zależy od Twojego dochodu w poprzednim roku. Możesz ją ustalić według specjalnego wzoru albo skorzystać z kalkulatora na stronie www.zus.pl lub www.eskladka.pl.

Jeśli będziesz płacić składki od niższej podstawy, wpłynie to na wysokość świadczeń z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Okres, przez który będziesz płacić obniżone składki, wpłynie też na wysokość Twojej przyszłej emerytury lub renty.

Składka zdrowotna

Jeśli prowadzisz działalność gospodarczą, jesteś obowiązkowo objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Podlegasz temu ubezpieczeniu od dnia, w którym zacząłeś prowadzić działalność, do dnia, w którym skończysz ją prowadzić (z wyjątkiem okresu, na który zawieszysz działalność).

Składkę zdrowotną naliczasz od podanej przez Ciebie kwoty. Jednak nie może ona być niższa niż **75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia**.

Składkę zdrowotną musisz zawsze opłacić w pełnej wysokości. Dzieje się tak nawet wtedy, gdy działalność gospodarczą wykonujesz tylko przez część miesiąca, bo np. pobierałeś zasiłek chorobowy.



WAŻNE!

Aktualną wysokość podstawy wymiaru składki zdrowotnej i minimalną kwotę składki znajdziesz na stronie www.zus.pl w zakładce [Baza wiedzy] > [Składki, wskaźniki, odsetki] > [Składki].

Terminy opłacania składek i przekazywania dokumentów

Opłacasz składki i przekazujesz dokumenty za dany miesiąc w terminie do:

- ✓ **10 dnia** następnego miesiąca – jeśli opłacasz składki wyłącznie za siebie;
- ✓ **15 dnia** następnego miesiąca – jeśli opłacasz składki za siebie oraz za osoby współpracujące lub za inne osoby zatrudnione.



Jeżeli 10 lub 15 dzień miesiąca przypada w sobotę, niedzielę lub święto, to ostatnim dniem terminu opłacenia składek i przekazania dokumentów jest następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

WAŻNE!

Wszystkie składki opłacasz jednym przelewem na swój numer rachunku składowego (NRS).

Przesyłanie dokumentów do ZUS

Jako płatnik składek będziesz musiał przekazywać do ZUS tzw. dokumenty rozliczeniowe. Są to:

- ✓ deklaracja rozliczeniowa ZUS DRA – są w niej wszystkie składki za dany miesiąc;
- ✓ raporty imienne za każdą osobę, za którą będziesz opłacać składki:
 - ✓ ZUS RCA – o należnych składkach i wypłaconych świadczeniach;
 - ✓ ZUS RZA – o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne;
 - ✓ ZUS RPA – o przychodach ubezpieczonego/ okresach pracy nauczycielskiej;
 - ✓ ZUS RSA – o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek.

Jeśli będziesz opłacać składki tylko za siebie albo za siebie i osoby współpracujące, to nie będziesz musiał przysyłać co miesiąc dokumentów rozliczeniowych. Będziesz je wysyłać tylko wtedy, kiedy coś się zmieni (nie dotyczy to zmiany wysokości minimalnego i przeciętnego wynagrodzenia, od którego zależy podstawa wymiaru składek).

Jeśli będziesz rozliczać składki za **ponad 5 osób**, to będziesz przekazywać dokumenty **obowiązkowo**



w formie elektronicznej. Możesz to zrobić za pośrednictwem **ePłatnika** albo **programu Płatnik**.

Aplikacja ePłatnik (internetowy odpowiednik programu Płatnik) jest powiązana z profilem płatnika na Platformie Usług Elektronicznych ZUS (PUE ZUS). Musisz mieć więc konto na PUE ZUS. Będziesz mógł używać ePłatnika, jeśli będziesz rozliczać składki za maksymalnie 100 ubezpieczonych. Aplikacja pozwala podpisywać dokumenty nie tylko kwalifikowanym podpisem elektronicznym, lecz także podpisem osobistym lub profilem zaufanym ze strony pz.gov.pl.

Z **programu Płatnik** będziesz mógł korzystać niezależnie od liczby ubezpieczanych osób. Jednak do przekazywania dokumentów za pomocą programu Płatnik potrzebny Ci będzie kwalifikowany podpis elektroniczny.

Wniosek o odroczenie terminu płatności, rozłożenie długu na raty

Jeżeli nie będziesz w stanie na bieżąco opłacać składek, będziesz mógł wystąpić do ZUS z wnioskiem, aby odroczyć termin ich płatności. Jeśli już będziesz miał zaległości składowe, będziesz mógł złożyć wniosek, aby rozłożyć ten dług na raty. ZUS może też umorzyć należności z tytułu składek, ale musisz spełniać warunki określone w przepisach.



ĆWICZENIE – ROZWIĄŻ ZADANIE

Zadanie 1

Anna prowadzi od 1 kwietnia 2020 r. działalność gospodarczą – internetowy sklep z produktami ekologicznymi. Od 1 kwietnia korzysta z ulgi na start. W maju Anna uległa wypadkowi przy pracy i jest niezdolna do pracy. Na jakie świadczenia może liczyć Anna?

Odpowiedź:

Zadanie 2

Piotr prowadzi restaurację. Zatrudnia Adama, który jest studentem i ma 23 lata, na podstawie umowy zlecenia. Wymień, jakie składki musi płacić Piotr od umowy zlecenia z Adamem.

Odpowiedź:

Zadanie 3

Andrzej prowadzi działalność gospodarczą – bar (jest to jego jedyna działalność zarobkowa). Zatrudnia na podstawie umowy o pracę 1 pracownika. Andrzej opłaca za siebie preferencyjne składki (bez składki chorobowej). Wymień, jakie ubezpieczenia są obowiązkowe dla przedsiębiorcy Andrzeja, a jakie dla jego pracownika. Na jakie świadczenia z ubezpieczenia chorobowego mogą oni liczyć w razie choroby i dlaczego?

Odpowiedź:

Zadanie 4

Maria prowadzi działalność gospodarczą – sklep z zabawkami dla dzieci. Korzystała przez 6 miesięcy z ulgi na start. Teraz opłaca składki na ubezpieczenia społeczne (w tym na ubezpieczenie chorobowe) od 30% minimalnego wynagrodzenia. Maria jest w ciąży. Czy będzie mogła skorzystać z zasiłku macierzyńskiego, gdy urodzi dziecko? Od jakiej kwoty ZUS będzie obliczał zasiłek?

Odpowiedź:



Janek założył firmę kurierską i płaci składki na ubezpieczenia społeczne



Antek założył firmę kurierską, korzysta z ulgi na start i nie płaci składek na ubezpieczenia społeczne



Janek i Antek mają wypadek



Janek korzysta z rehabilitacji w ramach prewencji rentowej ZUS



(dostaje też świadczenia z ubezpieczeń społecznych)

Antek korzysta z kul



(za własne pieniądze)

Janek szybko wraca do pracy



Antek powoli wraca do siebie

